

og jeg vil haabe, at den ikke bliver det — kan den hjælpe dem til Noget. Naar vi saaledes blot holde det som en Udkomst, som en Ret, der gives Sogneboerne, som ikke høre til Menigheden, til at benytte deres Sognekirke, naar de kunne finde en Præst, der vil og maa bestjene dem, behøve vi ikke at være en Synode, saa afgjøre vi reent borgerlige Ting, saa røre vi ikke ved de kirkelige; men gaae vi det Skridt videre, som er paatænkt her i dette Endringsforslag, saa bliver Sagen meget tvivlsom, thi her er et Paalæg, der angaaer Bispens. Loven bliver staaende ved at sige: Altergangen kan kun foretages i vedkommende Sogneboeres Sognekirke ved Hjælp af en anden Præst med Bispens Indvømmelse, og ifald han ikke vil det, med Ministerens Tilladelse. Man er der paa det aldeles negative Gebeet, der er ikke sagt noget Positivt; men naar vi nu gaae videre og sige: Denne Tilladelse maa ikke gives for kortere Tid end to Aar ad Gangen, saa give vi derved et Paalæg, som angaaer den kirkelige Myndighed i kirkelige Sager. Den Betragtning, om man saaledes vil lade en Præst forlade sit eget Sogn, for at holde Altergang i en anden Kirke, gaaer ind paa den indre Ordning af det kirkelige; dertil vil man maaskee svare mig, at der ved Forslaget ogsaa kun er meent, at Sogneboerne skulle have denne Ret for to Aar ad Gangen, men dette forekommer mig at klinge i allerhøjeste Grad besynderligt. Jeg kan forstaae denne Bestemmelse, naar man derved tildeels sigter til at indskrænke Bispens Myndighed, og Ministerens Myndighed ogsaa skal blive indskrænket derved, men naar dette ikke er Meningen, saa forstaaer jeg ikke, hvad den bethder. Dersom vi derimod udelade den, saa staaer Sagen simpel og klar, og saa ere vi paa det reent borgerlige Omraade.

Hvad angaar de øvrige Paragrapher i Loven, saa indeholde de ikke det allerringeste kirkelige. Det hedder i § 2: „Ved Begravelser paa Sognets Kirkegaard have de ligeledes Ret til at lade Jordspaakastelse og Gravtale udføre af den af dem valgte Præst“, og derved maa jo forstaaes en Præst, der hører til Folketkirken. Dersom man ved dette Ord „valgt“, forstod, at de kunde vælge en Præst udenfor Folketkirken, saa gjorde de sig til en anden Art

Menighed, men det er jo ikke Meningen dermed. Meningen er derimod den, at de kunne selv indbyde en af Folketkirkens Præster, der ikke er hjemmehørende i Sognet, til at forrette Gravtale og Jordspaakastelse, men saadanne Handlinger kan han foretage ifølge sin Indvielse, der er kun Spørgsmaal om Stedet, hvor de kunne foretages, og dertil er der sagt her i Loven, at det kan skee paa det Sted, hvor en Mand er berettiget til at lægge sine Been. Sogneboeren har som saadan Udkomst til at blive sænket ned i Jorden der i Sognet, og nu siges der: han ligger paa det Sted, han har Ret til at ligge, og til at udføre Gravtale og Jordspaakastelse kan Præsten fra det andet Sogn kaldes, kommer han ikke, maa man finde sig i at hjælpe sig med den man har. Hvad angaar § 3, da har jo Ministeren selv erkendt, at den er aldeles paa det borgerlige Omraade, og § 4 er jo ganske simpelt en Fastholden af det Foregaaende. Jeg vedbliver derfor min Betragtning, at vi ikke sidde her som Synode, skjøndt vi antage denne Lov, og at vi i det Hele ikke skulle give os af med at sidde her som Synode, men vi skulle sidde ganske simpelt som Folketshing og stemme for de Gjenstande, som vi troe kunne komme under vor Beslutning. Dermed vil jeg imidlertid slet ikke afgjøre, om de kirkelige Gjenstande kunne komme under vor Beslutning eller ikke, jeg vil kun sige saameget, at det er forstandigt fra vor Side ikke at give os af med dem, men blive staaende indenfor Grændserne af det, der er borgerligt, og det er denne Lov. Yderligere skal jeg bemærke, at der ved den Forsatning, som er omtalt i Grundlovens § 80 at skulle fastsættes ved Lov, nemlig Folketkirkens Forsatning, ikke menes Folketkirkens kirkelige og indre Forsatning, saaledes forstaaer jeg det idetmindste ikke, men det er Folketkirkens Forsatning lige over for Staten, saaledes som Kirken er stillet i Staten. Naar man holder disse to Ting mere adskilte fra hinanden, end vi fra begge Sider i Almindelighed ere tilbøjelige til, saa tror jeg, at man ogsaa lettere vil komme ud over Vanstælighederne. Er det ikke klogt i denne Henseende at begrænse sig? Vi ville tabe Terrain, saasnart vi prøve paa at trænge os over,